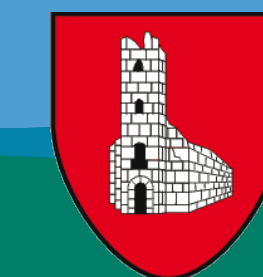

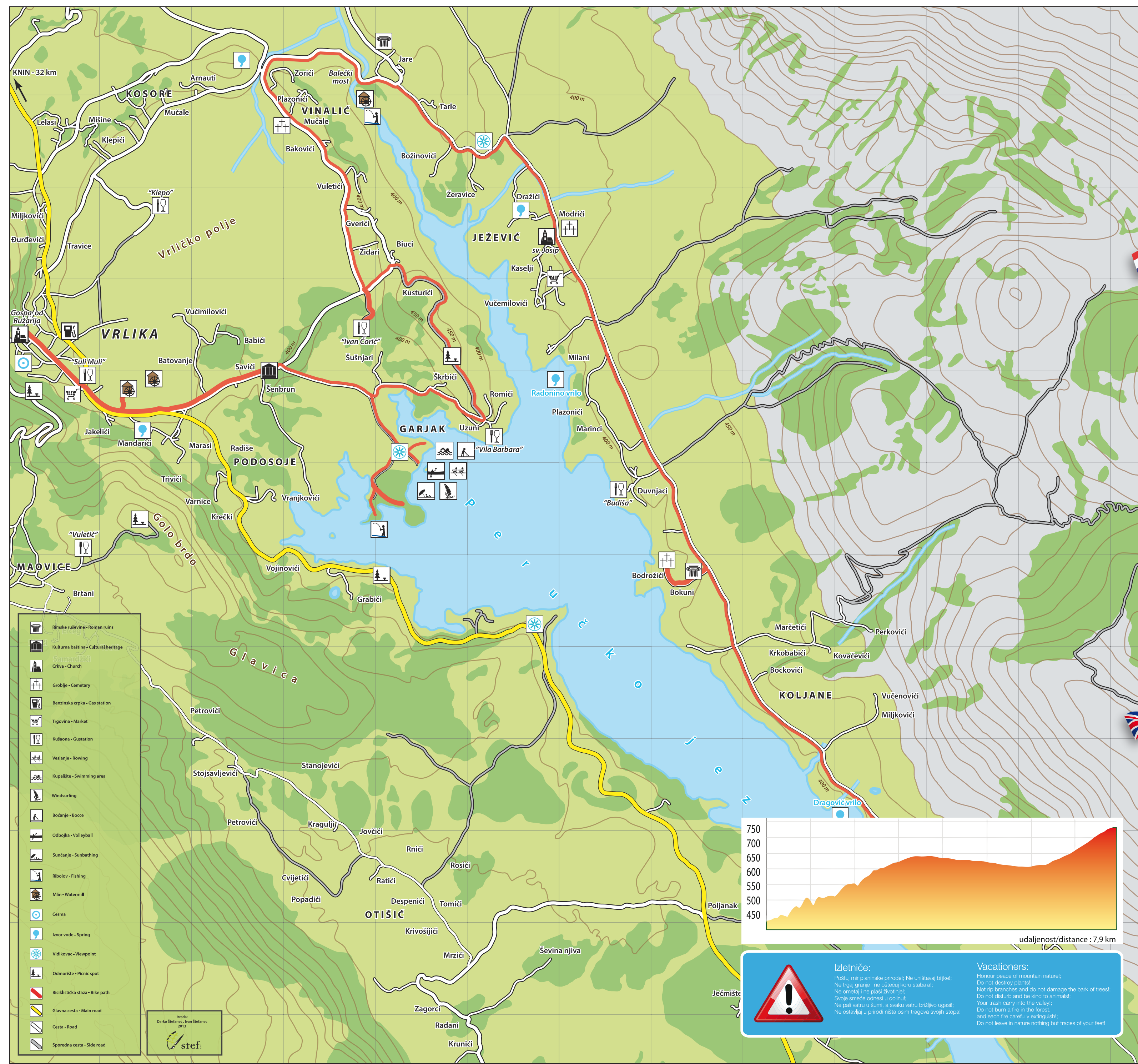

Biciklistička staza Peručko jezero

Bike trail Peruča lake

Grad Vrljika

Vrljika

Područje Vrljike, jednog od najmlađih gradova Splitsko-dalmatinske županije, nalazi se na sjeverozapadnom rubu županijskog teritorija, uvučeno duboko u dalmatinsko zaleđe, izvan dosega maritimnih utjecaja. Granice vrljičkog područja obuhvaćaju površinu od 243,83 km², odnosno gradić Vrljiku i još osam naselja koja mu gravitiraju: Garjak, Ježević, Koljane, Kosore, Maovice, Otišić, Podosoje i Vinalić.

Vrljika se nalazi na 425 m nadmorske visine, ali su pod njezinom upravom i visoki gorski prostori Svilaže i Dinare koji su u tom pojasu razdvojeni nizom krških polja – Cetinskim i Paškim poljem na sjeveru i nešto većim, Vrljičkim poljem, smještenim južnije, te rijekom Cetinom i akumulacijskim jezerom Peruča.

Cetina, najdulja dalmatinska rijeka, svoj 105 km dugi put do mora počinje u podnožju Dinare gdje izbija iz nekoliko izvora – vrela Cetine, na 380 m nadmorske visine, od kojih su najzdašnija tri: najveće, Mlaševo vrela, a zatim Vukovića vrela i Batica vrela (sva tri pripadaju susjednoj Šibensko-krninskoj županiji). Rijeka teče istočnim rubom polja i nakon 25 km mirna toka biva zaustavljena branom Peruča, podignutom za potrebe hidroelektrane 1958 g. Hidroakumulacija Peruča je na 20 m nižoj nadmorskoj visini od izvora, najveća dubina joj je 65 m, a površina 29 km².

S vrljičke tvrđave Prozor, na strmoj klisuri sjeverozapadno od grada, pruža se izvanredno dojmljiv prizor – zeleno Vrljičko polje, modra Peruča i, sasvim daleko, kameni grad na rubu toga polja, uronjen u sigurnost nevidljivih silnica što odasud dotječu u njegovo središte. S veličanstvenih planinskih masiva Dinare i Svilaže, od čijih se pašnjaka, vrtčača i šuma nekoć živjelo, u vrljičku nizinu danas se spuštaju blagodati drukčije vrste – gorski visovi i prostranstva postaju poželjne destinacije poklonika ekološki orijentiranog i pustolovnog turizma te poznavalaca i poštivalaca prirode različitih profila, a velik broj planinskih prirodnih staništa te pojedinih biljnih i životinjskih vrsta koje ih nastanjuju, priznato je za posebne vrijednosti poradi kojih je Dinara u cjelini uvrštena u europsku ekološku mrežu Natura 2000.

Dolina kojom teče Cetina na nekim mjestima duž riječnog toka i danas pruža životni prostor biljnim i životinjskim vrstama koje su tipične za ugrožena staništa – vlažne travnjake i močvare na krškim dinarskim poljima. Usto se na lokalitetima uz Cetinu u vrljičkom području gnijezde vrste ptica kojima su to jedina gnijezdišta u granicama hrvatskog teritorija, crvenonoga prutka (Tringa totanus) i crnoprugasti trstenjak (Acrocephalus melanopogon).

Dinara pak pripada području visokog krša čiju glavnu masu čine karbonatne stijene vapnenac i dolomit, a jedan od njezinih vrhova, Sinjal (1831 m), najviša je točka hrvatskog prostora. Prostrani travnjaci i rudine, izolirane niske šume klekovine, te borove, hrastove i bukove šume samo su neka od sačuvanih prirodnih planinskih staništa čija neprocjenjiva prirodoslovna važnost i osobita estetska vrijednost ne izazivaju tek divljenje i poštovanje, već zahtijevaju stalnu i intenzivnu skrb. Osjetimo poziv i pridružimo se plemenitim nastojanjima očuvanja ovog iznimnog prostora.

The area of Vrljika, one of the youngest cities of Split-Dalmatia County, is located on the north-western edge of the county territory, deeply indented in the Dalmatian hinterland, out of reach of maritime influences. Borders of Vrljika area cover an area of 243.83 km², respectively Vrljika town and eight villages that gravitate around it: Garjak, Ježević, Koljane, Kosore, Maovice, Otišić, Podosoje and Vinalić.

Vrljika is located at 425 m above sea level, high mountain areas Svilaža and Dinara are under its regimen which are separated in that zone with the series of karst fields – field of Cetina and Pag in the north and a slightly larger, Vrljika field, located on the south, and the river Cetina and accumulation Lake Peruča.

Cetina, Dalmatian longest river, its 105 km long journey to the sea begins at the foot of Dinara where springs from several sources – springhead Cetina, at 380 m above sea level, of which three are the most consistent: the biggest, Mlaševo vrela, then Vuković vrela and Batica vrela (all three belong to the neighbouring Šibenik-Knin County). The river flows on the east edge of the field and after 25 km of peaceful flow gets stopped by Peruča dam, built for hydroelectric 1958. Water accumulation Peruča is 20 m in lower altitude of the source, its maximum depth is 65 m and the surface is 29 km².

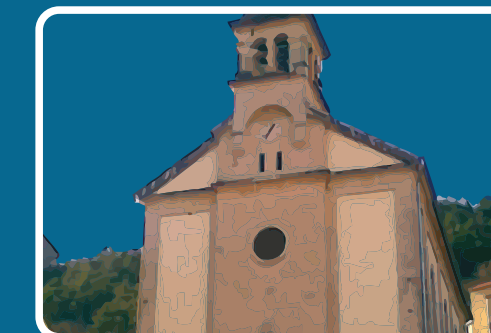
There is a remarkably impressive sight from the Vrljika fortress Window, on a steep cliff north-west of the city, Vrljika green field, blue Peruča and, quite down, stone town on the edge of the field, immersed in the safety of invisible forces that flows everywhere in its centre. With majestic mountain ranges Dinara and Svilaža, from whose pastures, sinkholes and forests people once used to live, today in Vrljika valley go down the benefits of a different types – mountain heights and expanses become the preferred destination of devotees and environmentally oriented adventure tourism and connoisseurs and admirers of nature with different profiles, it is recognized for the special value a large number of mountain habitats and certain plants and animal species that are inhabited there, due to which the whole Dinara is included in the European ecological network Natura 2000.

The valley that Cetina flows in some places along the river flow and today provides living space to the different plants and animals species that are typical for endangered habitat – moist meadows and marshes on the karst Dinaric fields. In addition to the localities along the river Cetina in Vrljika area, different birds species nest which are the only nesting places within the boundaries of Croatian territory, redshank (Tringa totanus) and moustached warbler (Acrocephalus melanopogon).

Dinar belongs to the high karst area whose main mass consists of carbonate rocks limestone and dolomite, and one of its peaks, Sinjal (1831 m), is the highest point of Croatian territory. Spacious lawns and turfs, insulated low juniper forests and pine, oak and beech forests are just some of the preserved natural mountain habitats whose invaluable nature and the importance of particular esthetical value not only provoke admiration and respect, but require constant and intensive care. Feel the invitation and join to the noble efforts to preserve this extraordinary area.

Crkva Gospe od Ružarja

Župna crkva sagrađena je 1876. godine na mjestu ranije s početka 18. stoljeća. Blagdan Gospe Ružarice, zaštitnice vrljičkog kraja, slavi se redovito u prvu nedjelju listopada. Crkva je devastirana tijekom Domovinskog rata i nakon toga obnovljena.

Crkva Sv. Spasa u Ježeviću

Nova crkva Sv. Spasa u Ježeviću izgrađena je 2004. godine na mjestu starije iz 1969. godine koja je bila porušena u Domovinskom ratu.

Vrljičke ulice

Vrljičke ulice formiraju dvije različite vrste arhitekture. U istočnom dijelu gradišća to su kuće s obilježima ruralne arhitekture dok se zapadno od župne crkve i općinske zgrade formira onovremeni i grabe karakteristične gradske kuće nastale tijekom 19. stoljeća.

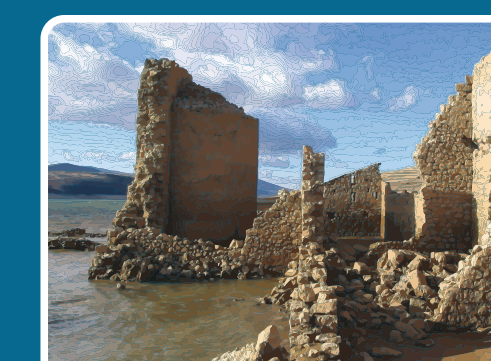

Zgrada Općinskog doma

Zgrada Općine sagrađena je 1899. godine čija je arhitektura i župne crkve formiran središnji gradski trg. Zgrada je obnovljena nakon Domovinskog rata.

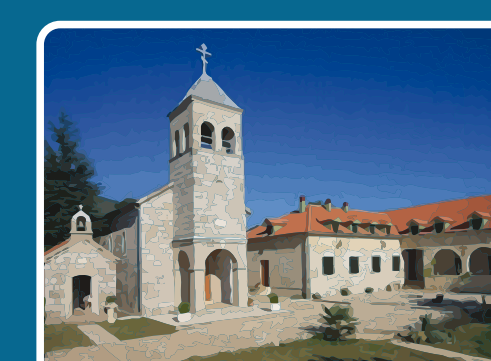
Izvor Zduša

Izvor Zduša u Podosoju jedan je od nekoliko izdanih vrljičkih izvora, a uređen je krajem 19. stoljeća. Nadeško izvora otkriveno je srednjovjekovno groblje s nalazima od 7. do 12. stoljeća.

Marasova mlinica

Marasova mlinica na Zdušu bila je primjer mlina kašikara s horizontalnim mlinskim kolom i tri mlinska postrojenja. U istom prostoru je otvoreno ognjište i prostor za pomešanje.

Senbrun

Priikom svog posjeta Vrljici car Franjo Josip odsjeo je 1876. godine u Podosoju, u kućama Vukovića. Ugodan ambijent sklopa toliko mu se sviđalo da ga je prozvao vrljičkim Schönbrunom (Senbrun – carski dvorac u Beču) što je naziv koji se zadržao do danas. Na obližnjem lokalitetu Stražine nekada se nalazilo značajno rimsko naselje.

Balečki most

Most je sagrađen 1907. godine. Gradili su ga domaći majstori. Oblikom i načinom gradnje srodan je ostalim mostovima iz druge polovice 19. i s početka 20. stoljeća u Dalmaciji. Ostalo područje oko mosta, uključujući i korito rijeke, veliko je arheološko nalazište s nalazima iz prapovijesti i antike.

Bakovića groblje na Vinaliću

Na području zvanom Bakovića groblje ostaci su srednjovjekovnog groblja iz 14. i 15. stoljeća na kojem se nalaz 15-ak loše obrađenih i neukrašenih nadgrobnih ploča.

Crkva Sv. Spasa u Ježeviću

Nova crkva Sv. Spasa u Ježeviću izgrađena je 2004. godine na mjestu starije iz 1969. godine koja je bila porušena u Domovinskom ratu.